

5. Studium Wychowania Fizycznego			
wywołanie filmów			3 „
sporządzenie fotokopii	format 9,0 × 14		40 „
6. Redakcja <i>Zeszyty Naukowe KUL</i>			
reprodukcje			2 „
fotokopie	format 13,0 × 18		6 „
Łącznie sporządzono odbitek fotograficznych			1 592 szt.

5. INNE PRACE USŁUGOWE

W celu nawiązania bliższej współpracy z poszczególnymi archiwami, bibliotekami i muzeami kościelnymi, Ośrodek ABMK rozesłał na adres wszystkich powyższych instytucji pismo z zaproszeniem do nadsyłania na adres Redakcji *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* krótkich sprawozdań z ich działalności od r. 1939. Sprawozdania tego rodzaju mają głównie na celu dokumentację dziejów zbiorów kościelnych w czasie ostatniej wojny i powojenne prace nad ich konserwacją i udostępnieniem dla nauki historycznej. W podobnych celach rozesłano na adres wymienionych instytucji dwukrotną kwerendę, dotyczącą materiałów kartograficznych, przechowywanych w zbiorach kościelnych.

W roku sprawozdawczym odbyto 6 wyjazdów służbowych do następujących ośrodków: Gniezno, Łowicz, Olsztyn, Poznań, Warszawa.

KS. FRANCISZEK GRENIUK

Z ŻYCIA BIBLIOTEKI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W LUBLINIE W LATACH 1957—1963

Zbiory biblioteczne Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie stanowią własność tejże instytucji kościelnej oraz służą jako podręczny warsztat pracy naukowej profesorom i alumnom a także innym zainteresowanym osobom.

PERSONEL

Całością prac Biblioteki w omawianym okresie kierował z ramienia Rektoratu od 27 X 1957 ks. dr Franciszek Greniuk. Do 5 IX 1962 na stałe były zatrudnione 2 osoby, pracujące po 4 godziny dziennie; od tego terminu — 3 osoby po 7 godzin na dzień. Obecnie pracują: Jadwiga Majewska — od 1 IX 1957; Lucyna Jaciubek — od 5 IX 1962; mgr Zofia Łuszczkiewicz (imię zakonne Klaudia), ze Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego — od 1 X 1963. W międzyczasie pracowały w Bibliotece: Czesława Kulpińska — od 1 V 1954 do 30 IV 1959; Maria Makuch — od 1 X do 30 XI 1959;

Maria Skuriat — od 1 XII 1959 do 30 IX 1960 oraz dwukrotnie mgr Krystyna Krycińska: od 1 V 1959 do 30 IX 1959 i od 1 X 1960 do 31 VIII 1963.

W pracach bibliotecznych biorą udział także alumni. Każdego roku wybierany jest spośród alumnów kursu czwartego bibliotekarz, który osobiście wiele pomaga a nadto organizuje i koordynuje prace innych kleryków, wykonywane w ramach czynów społecznych.

ZBIORY

Całość zbioru bibliotecznego przechowywana jest na regałach i półkach drewnianych w dwunastu salach, z których dwie znajdują się na parterze nowego gmachu, w jego części wschodniej, dziesięć zaś na pierwszym piętrze gmachu starego, w części północnej i zachodniej.

Księgozbiór obejmuje następujące działy:

A. Druki zwarte:

- a) inkunabuły i starodruki — o sygnaturze 1—25000;
- b) dzieła nowsze, dziewiętnasto- i dwudziestowieczne, o sygnaturze 25000—55000.

B. Czasopisma: ogółem 996 tytułów o sygnaturze złożonej z cyfr arabskich z 0 na początku, np. 0135. Ustawione są w dwu salach; nowsze na parterze nowego gmachu, w tzw. Sali Studium, dostępnej dla użytkowników przez cały dzień; starsze zaś w magazynie starego gmachu.

C. Zbiory specjalne, obejmują następujące poddziały:

- a) płyty — o sygnaturze z rzymską II i cyfrą arabską, oznaczającą numer kolejny pozycji, np. II—17. Całość tego zbioru liczy obecnie 26 pozycji. Jest to dział nowy, skompletowany w omawianym okresie. Składają się nań głównie nagrania muzyki religijnej i poważnej, pieśni o charakterze historycznym, pomocy do nauczania języków oraz wybitnych utworów literackich;
- b) kartografia — o sygnaturze z rzymską III, cyfrą arabską oznaczającą numer kolejny, oraz symbolem literowym wyrażającym poddział, których z kolei jest dwa:
 - 1) mapy i atlasy — symbol M, np. III M 2, poddział ten liczy obecnie 54 pozycje;
 - 2) tablice katechetyczne — symbol T, np. III T 10; poddział ten liczy 245 pozycji, wykonanych różną techniką, służących głównie jako pomoc w pracy katechetycznej alumnów;
- c) muzykalia — o sygnaturze z rzymską IV i cyfrą arabską, np. IV—2; dział dotychczas nie wydzielony i nie opracowany. Wiele pozycji znajduje się w podręcznej bibliotece chóru alumnów pod opieką profesora śpiewu i alumna—dyrygenta;
- d) mikrofilmy i przeźrocza — o sygnaturze z rzymską V, symbolem literowym oznaczającym poddział i cyfrą arabską wskazującą kolejność pozycji; poddziały są tu następujące:
 - 1) mikrofilmy — symbol MF, np. V MF 1. Poddział ten liczy obecnie 9 pozycji. Do najcenniejszych należy mikrofilm rękopisów ks. A. Wadowskiego, znajdujących się w Bibliotece PAN w Krakowie, które dotyczą historii Seminarium Duchownego w Lublinie oraz kościołów diecezji chełmskiej i lubelskiej;

- 2) przeźrocza — symbol P, np. VP 1. Poddział ten liczy obecnie kilkanaście pozycji, głównie z zakresu historii biblijnej Starego i Nowego Testamentu oraz żywotów świętych. Służy alumnom jako pomoc w pracy katechetycznej;
- e) rękopisy — o sygnaturze: rps z numerem kolejnym pozycji. Dział dotychczas nie opracowany, z wyjątkiem 12-tu rękopisów średniowiecznych. Rękopisy są przeważnie z zakresu teologii i filozofii, siedemnasto- i osiemnastowieczne;
- f) numizmatyka — zbiór liczy obecnie (kwiecień 1964 r.) 264 monety i 64 banknoty, przeważnie polskie, rosyjskie i niemieckie, oraz 9 medali i odznaczeń. Zbiór powstał w styczniu 1964 r. z inicjatywy niżej podpisanego, głównie z ofiar alumnów naszego Seminarium. Zostanie on z czasem przekazany do Muzeum Diecezjalnego.
- g) archiwum — o sygnaturze ASL (Archiwum Seminarium Lubelskiego), opracowane w marcu i kwietniu 1964 r., liczące 173 posyty akt ujętych w 14 działów; dział zawierający akta Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie od 1865 r. liczy jeszcze z kolei 21 poddziałów. Akta te zostaną później przekazane do Archiwum Diecezjalnego w Lublinie.

AKCESJA

Głównym źródłem nabywania książek i czasopism jest zakup i prenumerata, dary i wymiana międzybiblioteczna. W omawianym okresie prenumerowano rocznie przeciętnie około 40 czasopism krajowych i kilka zagranicznych¹. Zakupiono dzieł nowych i antykwarycznych ogółem 2030 pozycji². Droga wymiany otrzymano 226 pozycji³, głównie z Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, Biblioteki Seminarium Duchownego w Kielcach oraz Biblioteki Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Warszawie. W spadku po zmarłych księżach otrzymano ogółem 745 pozycji, przede wszystkim zaś po ś.p. ks. Stanisławie Krynickim, ks. Bronisławie Woźnickim, ks. Walerianie Marklu i ks. Zygfrydzie Brezeckim. W darze otrzymano ogółem 927 pozycji, między innymi od księdza prymasa Stefana Wyszyńskiego, ks. bpa H. Strąkowskiego oraz księży: prałata Karola Konopki, dra Jerzego Grzywacza, mgra Dionizego Pietrusińskiego, wszystkich z Lublina, kan. Marcelego Mrozka z Chełma Lubelskiego i dziekana Kurta Reutera z Eberswalde w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

Szczególnie wiele cennych pozycji, zwłaszcza z zakresu nowszych wydawnictw teologicznych zagranicznych, Biblioteka otrzymała od księży biskupów dr. H. Strąkowskiego i dr. J. Mazura, uczestników II Soboru Watykańskiego, oraz od ks. dra Bolesława Pylaka, wicerektora Seminarium po ich powrocie z zagranicy.

Ponadto otrzymano z parafii Czemierniki, dzięki uprzejmości proboszcza,

¹ Wykaz czasopism prenumerowanych przez Bibliotekę Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie (ASL XIII-R-3).

² Dane statystyczne opracowano na podstawie bibliotecznych akt archiwalnych (ASL XIII-R), zwłaszcza sprawozdań sporządzanych corocznie na zakończenie roku akademickiego i składanych przełożonym Seminarium jako materiał do sprawozdania rektorskiego (ASL XIII-R-5).

³ Akta wymiany międzybibliotecznej (ASL XIII-R-4).

ks. Jana Poddębniaka, bardzo cenny zbiór starodruków szesnasto- i siedemnastowiecznych, liczący około 200 pozycji, należący kiedyś do rodziny Firlejów, w tym mszał diecezji ostrzyhomskiej, inkunabuł z końca XV wieku.

KONSERWACJA

Wszystkie książki i czasopisma, także dublety, ustawione są na półkach, zabezpieczone przed wilgocią. W omawianym okresie oprawiono ogółem 1307 woluminów, w tym wszystkie kompletne roczniki czasopism na bieżąco oraz inne dzieła w miarę potrzeb i możliwości.

UDOSTĘPNIANIE

Biblioteka czynna jest w dni powszednie od godz. 8 do 18. Posiada dwie czytelnie, jedną salę specjalną, z księgozbiorem podręcznym, zwaną Salą Studium. Korzystanie ze zbiorów ułatwia katalog kartkowy w układzie alfabetycznym według autorów oraz katalogi rzeczowe, niekompletne. Stosunkowo najpełniejsze są z zakresu ascetyki, mariologii i katechetyki. Celem zapoznania czytelników z nowościami, Biblioteka sporządza co miesiąc wykaz nabytków oraz prowadzi stałą wystawę nowej książki. Najliczniejszymi czytelnikami są z natury rzeczy alumnii. Z poza Seminarium korzysta przeciętnie około 300 osób rocznie, głównie księża studenci KUL. Biblioteka prowadzi wypożyczanie międzybiblioteczne, udziela informacji, dokonuje kwerendy dla różnych instytucji i osób prywatnych, w tym także z zagranicy.

PRACE

W omawianym okresie kontynuowano pracę nad katalogowaniem i porządkowaniem zbiorów po zniszczeniach i dezorganizacji wojennej. Główny wysiłek, poza pracami bieżącymi, skierowany był na skatalogowanie czasopism oraz starodruków. Tych ostatnich opracowano 5093 pozycje. Uporzędkowano salę manuskryptów, wydzielając z nich archiwalia i rękopisy średniowieczne, które zostały opracowane.

W 350-tą rocznicę śmierci ks. Piotra Skargi urządzono wystawę obrazującą jego życie i dorobek pisarski.

W 1958 r. w sześciu salach magazynu bibliotecznego założono instalację elektryczną pomiędzy poszczególnymi segmentami regałów. Urządzono podręczną pracownię fotograficzną, zakupiono adapter oraz projektor do wyświetlania przeźroczy. Uzupełniono brakujące tomy *Bibliografii Polskiej Estreichera*, serii dotyczącej starodruków w układzie alfabetycznym, wykonując ponad 2500 fotokopii, które oprawiono w 10 woluminów. Zrobiono także odbitki fotograficzne rękopisu wspomnianego dzieła ks. A. Wadowskiego z mikrofilmu posiadanego przez Bibliotekę, celem zabezpieczenia często wykorzystywanego mikrofilmu przed zniszczeniem.

W ramach wymiany przekazano innym księgozbiорom 84 tytułów, w tym wiele czasopism⁴, księgarńom do sprzedaży 490 dubletów, a wiele pozycji rozprowadzono bezpłatnie lub za niewielką opłatą wśród alumnów i księży diecezjalnych.

⁴ Tamże.